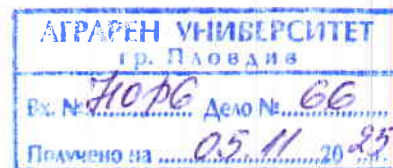

ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ – СТАРА ЗАГОРА

СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ

РЕЦЕНЗИЯ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен “доктор” по: област на висше образование *3. Социални, стопански и правни науки*; професионално направление *3.8. Икономика*; научната специалност *Икономика и управление (селско стопанство)*

Автор на дисертационния труд: Георги Борисов Геров

задочен докторант към катедра „ИКОНОМИКА” при Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд: АДАПТАЦИЯ НА БЪЛГАРСКОТО ЗЕМЕДЕЛИЕ: БАЛАНС МЕЖДУ НАЦИОНАЛНИ ИНТЕРЕСИ И ЗЕЛЕНИТЕ ПОЛИТИКИ НА ЕС

Рецензент: проф.д-р Надка Стефанова Костадинова

Тракийски университет, Стара Загора, област на висше образование *3. Социални, стопански и правни науки*; професионално направление *3.8. Икономика*; научната специалност *Икономика и управление (селско стопанство, управленско счетоводство)* определена за член на научното жури със заповед № РД-16-969/ 03.10.2025 год. от Ректора на Аграрен университет, гр. Пловдив и решение на първо заседание на научно жури, Протокол №ДЗ-89.

1. Кратко представяне на кандидата.

Докторантът **Георги Борисов Геров** е завършила ОКС „Магистър“ по специалност „Аграрна икономика“ през 2001 г. в АУ- Пловдив. От март 2000 г. до декември 2006 е помощник оперативен мениджър в транспортна фирма в

Англия. От януари 2007 до април 2008 работи като мениджър на склад – Англия. От април 2008 до декември 2008 е оперативен мениджър във фирма от хранително-вкусовата промишленост в Полша. От декември 2008 до октомври 2013 работи като генерален директор на подобна фирма в Унгария. От декември 2013 до януари 2015 е изпълнителен директор на фирма в Чехия. От февруари 2015 до юни 2016 е ръководител на бизнес развитието на маркетингова фирма в Холандия. От август 2016 до декември 2017 е ръководител на продуктов мениджмънт в търговска фирма в Англия. От януари 2018 до юни 2018 е временен изпълнителен директор, направление хранително-вкусова промишленост в Будапеща, Унгария. От юли 2018 до януари 2022 е временен производствен директор на английска фирма за производство и търговия с готови хранителни миксове и салати в Прага, Чехия.

От януари 2022 е зачислен в задочна докторантура в катедра „Икономика“, АУ Пловдив, Факултет по икономика, и отчислен с право на защита от 30.09.2025 год., заповед №РД-26-66/03.10.2025 година. Владее английски, чешки, гръцки и руски езици на отлично ниво, а полски и унгарски на основно ниво. Има отлични компютърни и преговорни умения.

2. Актуалност на проблема.

Актуалността на дисертационния труд се определя от необходимостта от стратегическо балансиране между европейските екологични цели и българските национални интереси. Напрежението между зелените амбиции на ЕС и реалностите на българското селско стопанство не е резултат само на технически несъответствия, а отразява по-дълбок дефицит на стратегическа субективност и институционална готовност за по-активно участие на селските общности. В резултат на това възниква необходимост от задълбочено научно изследване и разработване на методологична рамка за адаптацията в земеделието към зелените политики на ЕС.

3. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целта на изследването е ясно и точно формулирана. Задачите на изследването, предметът и обектът са в логическа връзка с поставената цел. В съответствие с поставената цел и задачи методиката на изследването включва няколко основни групи от методи: методи за анализ, синтез, индукция и дедукция, абстракция; статистически методи за корелационен и регресионен анализ, анализ на времеви трендове и плъзгащи средни за проследяване на дългосрочни изменения в аграрните показатели, конструиране и използване на индексни величини, които се използват за под-секторен анализ и сравнение между стопански модели. Резултатите от изследването са представени чрез методи на таблично групиране и графичен анализ на данни, което прави много добро впечатление.

Чрез тази методика е потвърдена основната изследователска теза.

4. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационният труд е отлично онагледен, структуриран в увод, четири глави, заключение и използвана литература с общ обем от 245 стандартни страници. Постигната е добра балансираност по отношение обемите на отделните глави. Възприет е класически подход на структуриране с разграничими и логически обвързани теоретична, методико-аналитична и проектна части, които в своята съвкупност представляват едно самостоятелно завършено научно изследване. Дисертацията е онагледена чрез 28 таблици и 23 фигури. Използвани са 236 литературни източника, от които 235 на латиница.

5. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

В глава първа подробно са проучени теоретичните основи и концептуални рамки на адаптацията в земеделието, като е подчертано значението на зелените политики на ЕС, националните интереси и спецификата на българското селско

стопанство.

Акцентирано е върху конфликтни и синергични точки между местни нужди и европейски регулации, както и върху дълбоко вкоренени структурни проблеми, свързани с несъответствието между хомогенизиращия подход на ЕС и хетерогенността на националните аграрни системи. Идентифицирани са както синергични, така и конфликтни зони между локалната специфика и европейската регулаторна рамка. Така Глава първа поставя солидна теоретична основа за изследователската рамка, върху която се награждат емпиричните и стратегическите анализи в дисертационния труд.

В *глава втора* докторантът представя методологична рамка и аналитичен подход към изследването на адаптацията в земеделието. Посочен е източникът на данните за изследването – Евростат, Организацията по прехрана и земеделие (ФАО), Световна банка, НСИ, Министерство на земеделието и ДФ „Земеделие“ и др. Времевият обхват е за периода 1990 до 2022 година, а географският обхват е национален с акцент върху регионалните различия (ниво NUTS2). В логична последователност са обосновани изборът и характеристика на показателите като аграрни индекси, екологични, икономически, демографски и производствени показатели. Представена е оценка на динамиката чрез трендове и плъзгащи средни, приложението за корелационен и регресионен анализ. Много прецизно и чрез онагледяване е представена изследователската теза и формулираните 16 хипотези, които отразяват комплексния характер на адаптацията. По този начин докторантът създава стабилна основа за следващия емпиричен раздел на изследването. Прави много добро впечатление боравенето с понятийния апарат, очевидно базиран на широк теоретичен фундамент.

Третата глава е посветена на емпиричен анализ на факторите за адаптация на българското земеделие. Извършен е задълбочен анализ на динамиката на избрани макроикономически, социални и екологични показатели, с цел очертаване на дългосрочните тенденции в българското земеделие. Анализът се основава на емпирични данни за периода след 1996

година, като обхваща критични за сектора индикатори като индекс на животинска плътност, площи с трайни насаждения, заети лица в селското стопанство и др. Тези показатели са избрани на основа задълбочена корелационна и регресионна диагностика. Използването на динамичния анализ позволява на докторанта да разкрие не само посоката на развитие, но и силата и честотата на отклоненията от дългосрочните трендове.

Тук докторантът последователно изпълнява методиката от втора глава, като постига основната цел на дисертацията. Поставените изследователски задачи са реализирани, защитена е изследователската теза.

В четвърта глава са представени стратегически сценарии и политики за адаптация на селското стопанство. Обосновано е пренасочването на европейски фондове към национални приоритети. Акцентирано е върху кооперативни и интеграционни модели за териториална консолидация. Докторантът предлага разработване на Кооперативен аграрно-климатичен индекс (КАКИ) – интегрирана метрика, предназначена да анализира сравнително устойчивостта на земеделските кооперации спрямо индивидуалните производители. Разработени са стратегии за дигитализация и прецизно земеделие, както и сценарии за синергия между експорт и екология. Обърнато е внимание на обратната връзка между практически резултати и теоретични рамки. Тази глава предлага един многопластов модел на устойчивост, в който теорията се допълва с практическите резултати от изследването.

На база направените анализи в дисертационния труд, в неговото заключение се представени редица значими изводи, които отразяват потенциала за адаптация на българското земеделие в контекста на българските зелени политики. На база на тези изводи докторантът формулира препоръки насочени към държавната администрация, европейските институции, както и към аграрната научна общност.

Считам, че дисертационния труд е оригинално и задълбочено научно изследване, лично дело на автора. Докторантът е спазил правилата на научната

етика, като е цитирал коректно използваните литературни източници. Правилно са извършени изчислителните процедури и статистическата обработка на емпиричните данни. Дисертационният труд е отлично илюстриран и онагледен.

Представената ми за рецензиране дисертация доказва, че авторът е придобил задълбочени теоретични знания по изследваната проблематика и има способност да провежда самостоятелни научни изследвания.

6. Приноси на дисертационния труд.

В резултат от работата върху дисертационния труд са изведени научно-теоретични и практико-приложни приноси. Оценявам високо посочените от докторанта научни и научно-приложни приноси.

Приемам справката за приносите. Тя отразява реалистично резултатите, постигнати в дисертационния труд и подчертава значимостта и неговите достойнства.

7. Критични бележки и въпроси.

Прави впечатление, че използвана литература в дисертацията е изцяло на латиница с много ограничен брой български автори. Считам, че извършеното изследване би спечелило, ако отразява проучванията на доц. д-р Мария Коцева-Тикова, доц. дн Елица Петрова и др. Направената забележка не намалява достойнствата на дисертацията.

Имам следния въпрос: Какви са възможностите резултатите от изследването да достигнат до държавната администрация, европейските институции и др.?

Препоръчвам на докторанта в бъдещата му научна дейност да публикува изследванията си в специализирани, реферирани и индексирани научни списания.

8. Публикувани статии и цитирания.

Представени са 5 публикации, свързани с дисертационния труд, на английски език. Три от тях са научни статии, от които 2 са самостоятелни, а 2 броя са научни доклади в съавторство. При изискуем минимум от 30 точки докторантът има 76,66 точки. Така е изпълнено изискването на чл.9 от ППЗРАСРБ за допускане до защита.

Представеният автореферат, в обем от 41 страници, отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд, постигнатите основни научни и приложни резултати.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Дисертационният труд на докторант **Георги Борисов Геров** е завършено самостоятелно научно изследване, посветено на актуален икономически проблем. Поставените цел и задачи на изследването са успешно изпълнени. Считам, че представената дисертация отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на **Георги Борисов Геров**, задочен докторант към катедра „ИКОНОМИКА“ при Аграрен университет, гр. Пловдив образователната и научна степен **“доктор”** по научната специалност *Икономика и управление (селско стопанство)*.

Дата: 28.10.2025 г.
гр. Стара Загора

РЕЦЕНЗЕНТ: .
(проф.д.

Подписите в този документ са заличени

във връзка с чл.4, т.1 от Регламент (ЕС) 2016/679

(Общ Регламент относно защитата на данни).